

30.03.2016

POL-2016-2658

Oikeusministeriö

OM 1/61/2014

Tutkintavankeuden vaihtoehdot ja järjestäminen

Pyydettyinä lausuntona tutkintavankeutta koskevaan lakiesitykseen Lapin poliisilaitos toteaa seuraavaa:

Matkustuskiellon tehostaminen:

Matkustuskiellon käyttöä voidaan tehostaa niissä rikoksissa, joissa ei ole vaaraa esitutinnan vaikeuttamisesta. Tutkintavankeuden sijaan matkustuskielto sopii huonosti niissä tapauksissa, joissa on todellinen tutkinnan vaikeuttamisen vaara. Henkilön liikkumisen valvonta ei poista vaikeuttamisen mahdollisuutta, koska se voi tapahtua millä tahansa tiedonsiirtovälineellä. Muissa tapauksissa, kuten paon- tai rikollisen toiminnan jatkamisvaaran ollessa kyseessä, matkustuskielto sopii käytettäväksi vangitsemisen sijasta, kun pakkokeinolla halutaan ensisijaisesti vain rajoittaa henkilön liikkumista.

Matkustuskiellon valvomisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että siinä voidaan hyödyntää tekniikkaa. Tämän avulla voidaan hyvin nopeasti selvittää matkustuskiellon ehtojen noudattaminen ja puuttua mahdollisiin väärinkäytöksiin.

Tutkintavankeuden ja matkustuskiellon sijasta on hyvä kehittää muitakin vaihtoehtoja ja esim. valvottu tutkinta-aresti on hyvä muutos.

Poliisin tiloissa säilytettävät tutkintavangit:

Lapin poliisilaitoksen alue on todella laaja eikä alueella ole yhtään vankilaa, jossa voidaan pitää tutkintavankeja. Lähin vankila on Oulussa. Etäisyydet vaikuttavat merkittävästi esitutinnan suorittamiseen sekä poliisin resurssisiin, mikä tulee ottaa huomioon lakimuutoksia tehtäessä. Esimerkiksi yksittäinen kuulustelu Rovaniemellä poliisin tiloissa säilytettävän tutkintavangin kanssa saattaa kestää noin tunnin, mutta henkilön ollessa Oulussa siihen menee matkoineen yksi työpäivä.

Kannatettavaa olisikin, että Lapin poliisilaitoksen alueella olisi sellaisia paikkoja, joissa tutkintavankeja voitaisiin säilyttää, kuten esityksen vaihtoehdot 1 ja 2. Kolmas vaihtoehto ei ole järkevä, koska se vaikuttaisi suoraan poliisin resurssitarpeeseen sekä esitutinnan kokonaiskestoon ja laatuun.

Vaikutukset:

Tutkintavankien säilyttämisen vähentäminen poliisin säilytystiloissa vaikuttaa Lapin poliisilaitoksella kustannuksiin, esitutinnan kestoon sekä esitutinnan tuloksiin/ laatuun. Tutkintavankeutta ei käytetä pakkokeinona turhaan, vaan ainoastaan silloin, kun se lain mukaan on mahdollista ja sen avulla turvataan laissa asetetut tavoitteet. Myös tutkintavangille on usein kohtuutonta matkustaa Ouluun, jolloin omaisten tapaaminen vaikeutuu. Vangit esittävät usein mahdollisuutta olla Rovaniemen poliisivankilassa tutkintavankeuden ajan.

Kustannusvaikutuksia laskettaessa esimerkkinä voidaan pitää vaativaa rikostutkintaa kuten henkirikosta. Uuden esityksen mukaan henkilöä voidaan pitää poliisin säilytystiloissa enintään seitsemän vuorokautta. Tämän ajan kuluessa rikoksesta epäiltyä (tutkintavanki) kuullaan noin 2-5 kertaa riippuen jutusta. Esityksen kustannukset on laskettu kahdella kuulustelulla. Vaativissa jutuissa epäiltyä kuullaan huomattavasti useammin. Esityksen toteutuessa Lapin poliisilaitoksen tutkijat joutuisivat matkustamaan jutun alkuvaiheessa Ouluun useaksi päiväksi, jotta epäiltyä voitaisiin kuulla esille tulleista asioista. Tämän lisäksi kyseinen menettely aiheuttaisi matkakuluja myös epäillyn avustajalle.

poliisipäällikkö

Martti Kallio

rikosylikomisario

Jukka Haataja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Aspo-asianhallintajärjestelmässä. Lapin poliisilaitos 30.03.2016 klo 11.17. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.